

Transitievisie Warmte gemeente Dronten

Plan van Aanpak

2 november 2020

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding.....	2
1.2	Scope Transitievisie Warmte.....	2
1.3	Inhoud Plan van Aanpak	2
2	Stakeholders	3
3	Stappenplan met planning.....	4
4	Participatieplan.....	6
5	Communicatiekalender.....	8
6	Organisatiestructuur	9
7	Besluitvormingstraject	11

Bijlagen:

Bijlage 1: Communicatie en participatieplan

Bijlage 2: Stakeholderanalyse

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De energietransitie is één van de grootste opgaves van deze tijd. De noodzaak om de CO₂-uitstoot te beperken is breed onderkend. Nederland heeft dan ook in 2015 het Parijs-akkoord getekend en invulling gegeven aan de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord. Hierin is onder andere de ambitie vastgelegd van een aardgasvrije gebouwde omgeving in 2050. Als tussendoel is vastgelegd dat dit in 2030 al voor minimaal 1,5 miljoen bestaande woningen het geval is. Aan de gemeenten is gevraagd om uiterlijk 31 december 2021 op wijkniveau het tijdspad en de hiertoe te nemen stappen vast te leggen in een Transitievisie Warmte (TVW).

1.2 Scope Transitievisie Warmte

De Transitievisie Warmte is een beleidsdocument dat richting geeft in de aanpak naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Het omvat woningen en utiliteitsgebouwen. Onder de utiliteitsbouw vallen onder meer kantoren, winkels, scholen, bijeenkomstgebouwen en zieken- en verzorgingshuizen. Industriële gebouwen vallen buiten de scope, de industrie heeft namelijk haar eigen doelstellingen gekregen binnen het Klimaatakkoord.

De Transitievisie Warmte beschrijft het tijdspad en de stappen die genomen moeten worden per wijk tot 2050. Hierbij ligt de focus op wijken die in de periode tot 2030 geïsoleerd worden of aardgasvrij gemaakt. Voor wijken waarvoor besloten wordt dat ze vóór 2030 van het gas gaan wordt vastgelegd welk kansrijk alternatief hiervoor is. Te denken is aan een warmtenet, elektrische warmtepompen of duurzaam gas. Na het vaststellen van de TVW eind 2021 gaat de volgende fase van start. Voor wijken met concrete plannen wordt dan in Wijkuitvoeringsplannen vastgelegd hoe voor die wijk de transformatie naar aardgasvrij wordt vormgegeven.

Het beleidsdocument TVW dat eind 2021 wordt opgeleverd krijgt vervolgens minimaal één keer in de vijf jaar een update waarin bijgestuurd wordt en nieuwe wijken worden aangewezen waarmee de gemeente aan de slag gaat.

1.3 Inhoud Plan van Aanpak

Onderliggend Plan van Aanpak beschrijft de stappen die doorlopen worden om de Transitievisie Warmte op te stellen en eind 2021 goed te laten keuren door de Raad. Ook op dit Plan van Aanpak wordt goedkeuring door de Raad gevraagd. Naast de te doorlopen stappen wordt specifiek ingegaan op de wijze waarop participatie en communicatie vormgegeven wordt. Dit is in Bijlage 1 uitgebreider omschreven.

2 Stakeholders

Bij het opstellen van de TVW is het belangrijk dat zowel interne als externe stakeholders betrokken zijn. Dit om de input en draagvlak voor de TVW te verkrijgen. Op basis van een stakeholderanalyse en gesprekken zijn onderstaande interne en externe stakeholders geselecteerd die een grote rol gaan vervullen in de totstandkoming van de TVW. Dit betekent niet dat andere stakeholders, zoals bijvoorbeeld het waterleidingbedrijf en ondernemingsverenigingen niet bij het proces betrokken worden. Deze zullen in eerste instantie op ad hoc basis in het proces betrokken worden.

Externe Stakeholders

Liander

Liander is de eigenaar van het huidige gas- en elektriciteitsnet. Keuzes in de TVW hebben direct impact op de bedrijfsvoering en investeringsplanning van Liander. Onderdeel van de plannen kan namelijk zijn dat gasleidingen (gedeeltelijk) verdwijnen of omgebouwd moeten worden voor het transporteren van duurzame gassen. Het elektriciteitsnet moet mogelijk verzwaard worden op verschillende locaties, afhankelijk van welke warmtetechnologie gekozen wordt.

Oost Flevoland Woon diensten (OFW)

OFW heeft als woningcorporatie een groot aantal woningen verdeeld over de verschillende wijken binnen de gemeente Dronten. Met zo'n 4.900 heeft OFW bijna 30% van de woningen binnen de gemeente in haar bezit. OFW heeft haar eigen doelstelling als het gaat om de verduurzaming van haar portfolio en is hier dan ook al tientallen jaren volop mee bezig. Daarnaast bezit OFW over praktijkervaring met verschillende warmtetechnologieën, waardoor het een goede partner is voor het opstellen van de Transitievisie Warmte.

Waterschap Zuiderzeeland

Het Waterschap is de eigenaar van de Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) in Dronten en van meerdere rioolgemalen. Dit zijn potentiële bronnen voor restwarmte die ingezet kan worden voor de gebouwde omgeving. Daarnaast heeft het waterschap veel regionale kennis.

Inwoners

Het grootste deel van de woningen in Dronten is in particulier bezit. Tijdens het opstellen van de TVW wordt informatie opgehaald en gedeeld met de inwoners.

Interne stakeholders

Vanuit de gemeente zijn een aantal afdelingen betrokken omdat er mogelijk koppelkansen zijn tussen de TVW en grootschalige vervangingen of aanpassingen van infrastructuur die door de gemeente worden uitgevoerd. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan wegwerkzaamheden, vervanging van rioolleidingen en stedenbouwkundige herinrichtingen. Ook wordt vanuit een voorbeeldfunctie gekeken naar de eigen gebouwen van de gemeente. De volgende afdelingen worden direct betrokken bij het opstellen van de TVW:

- Gebiedsontwikkeling
- Communicatie
- Groentechnisch beheer – Wijkgericht werken
- Samenleving

3 Stappenplan met planning

Het Plan van Aanpak om te komen tot de TVW doorloopt een proces waarin van grof naar fijn gewerkt wordt. Het start met een analyse van de huidige situatie en eindigt met de goedkeuring van de TVW door de Raad. Hieronder worden de stappen weergegeven.

1. Analyseren

Bestaande gegevens, GIS-kaarten, input van interne en externe stakeholders worden verzameld en geanalyseerd. Dit resulteert in een eerste (grof) overzicht van de technische mogelijkheden en fasering van de aanpak voor de wijken. Het resultaat is de TVW 0.1.

2. Afstemmen

Het resultaat van de analyse (TVW 0.1) wordt afgestemd met de interne en externe stakeholders. In workshops wordt gezamenlijk getoetst op de haalbaarheid en wordt specifiek gekeken naar de mogelijkheden om het aardgasvrij maken van een wijk te koppelen aan een andere opgave zoals bijvoorbeeld renovatieplannen, grootschalige vervangingen of aanpassingen van infrastructuur. Daarnaast worden in deze stap de inwoners geïnformeerd over de stappen die de gemeente doorloopt om te komen tot de TVW en wordt met Maptionnaire, een online enquêtetool, informatie opgehaald. Verder worden de eerste resultaten zo nodig afgestemd met de Provincie en de buurgemeenten. Dit laatste om te borgen dat de TVW van Dronten aansluit bij de RES en de andere TVW's.

3. Afwegen

Met de verzamelde gegevens uit de voorgaande stappen wordt een multicriteria-analyse uitgevoerd. Criteria zijn onder meer betaalbaarheid, complexiteit, flexibiliteit, impact, draagvlak en aansluiting op andere beleidsplannen van de gemeente. Als onderdeel van het participatietraject wordt met de stakeholders afgestemd welke weging wordt toegekend aan de verschillende criteria. Bij het criterium betaalbaarheid wordt gekeken naar zowel de maatschappelijke kosten als de kosten van de eindgebruiker. Dit thema zal ook onderdeel zijn van de dialoogsessie met bewonersorganisaties en ondernemersverenigingen. Dit resulteert in een eerste prioritering in de volgorde waarin de wijken aangepakt gaan worden. Voor wijken die mogelijk al voor 2030 aan de beurt zijn wordt aangegeven wat de meest kansrijke techniek is om aardgasloos te worden. Het resultaat is een TVW op hoofdlijnen. Deze TVW wordt gepresenteerd aan en besproken met de raad.

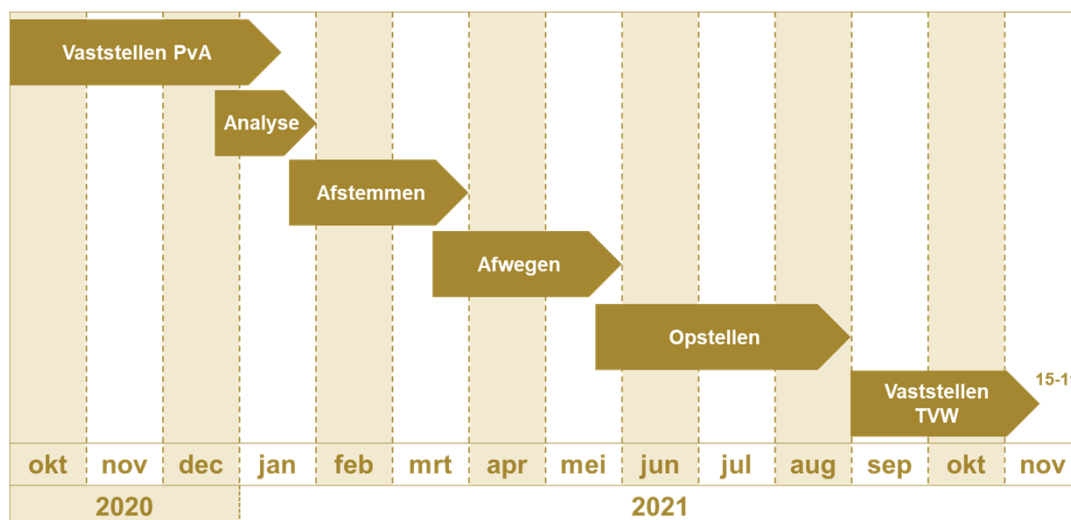
4. Opstellen

Met de input van de raad wordt een concept TVW opgesteld. Deze bevat naast een onderbouwing van de gekozen prioritering en technieken ook een beschrijving van het doorlopen proces waaronder participatie en de aansluiting op andere beleidsplannen van de gemeente. Het concept wordt afgestemd met de interne en externe stakeholders en de inwoners worden geïnformeerd over de resultaten. Met de terugkoppelingen uit de bijeenkomsten wordt een definitief concept opgesteld die na een laatste toets bij de interne en externe stakeholders wordt om gezet in een definitieve versie.

5. Vaststellen

De definitieve TVW wordt ingebracht in het besluitvormingsproces van de gemeente en is na de vaststelling door de raad definitief.

De onderstaande planning wordt doorlopen, zie Figuur 1. De verschillende stappen overlappen elkaar gedeeltelijk, tijdens het proces wordt pragmatisch toegewerkt naar het eindresultaat. Verschillende stappen hebben iteratieloops in zich, er wordt dan in een paar iteratieslagen toegewerkt naar het resultaat. Met het analyseren wordt gestart nadat onderliggend Plan van Aanpak vastgesteld is in de raad. Na het doorlopen van alle stappen wordt de TVW half november 2021 vastgesteld in de raad.

Figuur 1: Planning voor de totstandkoming van de Transitievisie Warmte.

4 Participatieplan

De participatie betreft het ophalen van informatie die gebruikt wordt voor een wijk- en energieanalyse. Daarnaast dragen de in- en externe stakeholders bij aan het maken van de planning voor de wijkuitvoering en ontstaat draagvlak onder betrokkenen.

Doel van de participatie voor de Transitievisie Warmte is om breed aan iedereen in Dronten de mogelijkheid te geven om mee te denken over de manier waarop Dronten in 2050 aardgasvrij is. De Transitievisie Warmte is voor alle bewoners en gebouweigenaren relevant: zij gaan allen de gevolgen merken van de overgang naar aardgasvrij. In dit stadium is de Transitievisie nog een abstract en strategisch document, de wijkuitvoeringsplannen zijn veel praktischer: in de wijkuitvoeringsplannen komt de warmtetransitie écht dichtbij voor woningeigenaren, huurders en andere stakeholders. In de Transitievisie hakken we vooral de knopen op hoofdlijnen door. Het participatieplan is hierop toegesneden.

De participatie met elk van de stakeholders heeft een ander doel en vraagt om een andere aanpak. Door het *Canvas inwonersparticipatie* (bron: Handleiding Drontens Model) in te vullen is duidelijk op welke manier aan de verschillende doelen kan worden voldaan. Dit leidt tot de volgende participatiestrategie met inwoners voor de Transitievisie Warmte:

MAPTIONNAIRE	
Mate van participatie	Raadplegen / consulteren / inventariseren
Doel	Het ophalen van informatie en wensen uit de wijken en het betrekken van de 'brede bevolking' om te komen tot een compleet beeld van technische en sociale (on)mogelijkheden in de warmtetransitie.
Doelgroep	Bewoners: huurders en (particuliere) huiseigenaren, overige gebouweigenaren
Methode / timing	Maptionnaire / februari 2021
Toelichting	Maptionnaire is een online enquêtetool, die deelnemers de mogelijkheid geeft hun mening specifiek aan een locatie te verbinden. Dit kan door een plek aan te klikken, waar dan vragen over worden gesteld. Dit geeft inzicht in verschillen tussen inwoners uit verschillende wijken (of straten). Dit geeft, naast technische en andere aspecten, input voor de wijkvolgorde waarin wijken van het gas af gaan en op welke wijze. We betrekken de inwoners hierbij via Dronten.ikpraatmee.nl .

DIALOOGSESSIES	
Mate van participatie	Adviseren / verdiepen door dialoog
Doel	Het ophalen van wensen uit de omgeving en waardevolle technische informatie, het betrekken van bewoners en organisaties en het creëren van kansen onder bewoners en organisaties.
Doelgroep	Organisaties zoals bewonersorganisaties en ondernemersverenigingen
Methode / timing	Dialoogsessie / maart 2021
Toelichting	In de dialoogsessie is (ten opzichte van Maptionnaire) meer ruimte voor discussie. Hier gaan we in gesprek met belangenvertegenwoordigers en kunnen we dieper in gaan op de wijze waarop de warmtetransitie wordt uitgevoerd. Ook is dit een geschikt moment om de technische (on)mogelijkheden nader toe te lichten.

WORKSHOP MEEKOPPELKANSEN	
Mate van participatie	Coproduceren
Doel	Het benutten van (koppel)kansen door het delen van waardevolle informatie, kennis en middelen en het creëren van draagvlak onder direct betrokken organisaties
Doelgroep	Afdelingen binnen de gemeente Dronten, netbeheerder, woningcorporatie, eventueel bewoners- en ondernemersverenigingen met een overkoepelend belang/ambitie op gebied van duurzaamheid
Methode / timing	Workshop koppelkansen / februari 2021
Toelichting	Om specifieker in te gaan op koppelkansen, organiseren we een sessie voor verschillende stakeholders. In deze sessie is ruimte voor verdieping en discussie op ideeën om de warmtetransitie als moment te benutten om meerdere vliegen in één klap te slaan.

In Bijlage 1 is het gehele Participatieplan opgenomen.

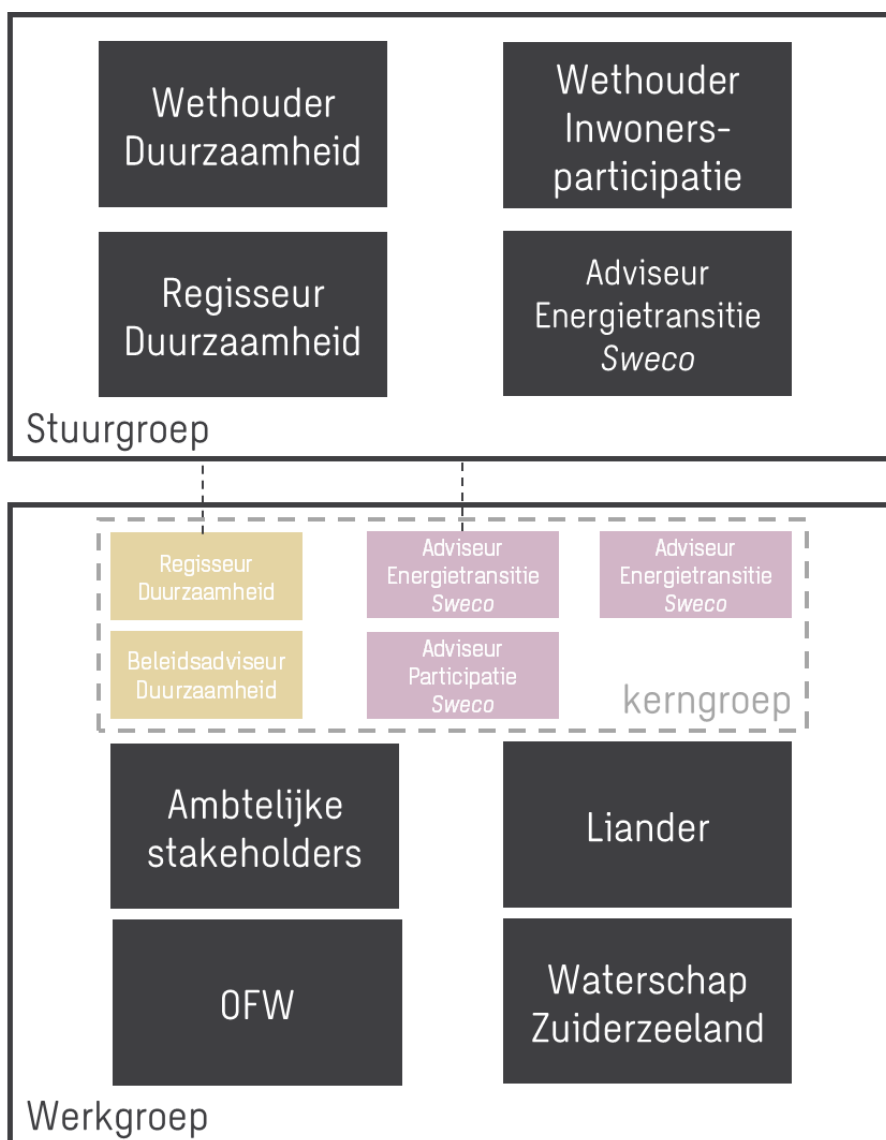
5 Communicatiekalender

We voorzien in de volgende momenten om de verschillende doelgroepen te informeren. De planning is indicatief en wordt gaande het proces bijgewerkt.

Planning	Communicatie	Doelgroep/medium
Januari 2021	vaststellen Plan van Aanpak en aankondiging Maptionnaire (zie Bijlage 1)	Iedereen- Nieuwsbericht gemeentewebsite, de gemeentepagina in de FlevoPost en een persbericht in de lokale kranten
Februari 2021	Openstellen Maptionnaire via Dronten.ikpraatmee.nl (zie Bijlage 1)	Iedereen- verspreiden via website, gemeentepagina in de FlevoPost, Facebook, Twitter, LinkedIn, lichtkranten, driehoeksborden en een persbericht in de lokale kranten
Februari 2021	Workshop meekoppelkansen +Verslag deelnemers Workshop koppelkansen	Deelnemers workshop koppelkansen, mail
Maart 2021	Terugkoppelen resultaten Maptionnaire	Iedereen- Deelnemers Maptionnaire, nieuwsbericht gemeentewebsite, gemeentepagina in de FlevoPost, Facebook, Twitter, LinkedIn en een persbericht in de lokale kranten
Maart 2021	Dialogsessie + Verslag deelnemers dialoogsessie	Deelnemers dialoogsessie, mail
April 2021	Voortgang proces en voorlopige resultaten	Iedereen- nieuwsbericht website gemeente, gemeentepagina FlevoPost, Twitter, Facebook, LinkedIn en persbericht naar lokale kranten

6 Organisatiestructuur

Binnen de gemeente is de wethouder Duurzaamheid vanuit zijn portefeuille bestuurlijk opdrachtgever voor de TVW. Er is ervoor gekozen om een compacte projectorganisatie op te stellen, zodat de lijnen kort zijn en de verschillende stakeholders dicht op het vuur zitten. In Figuur 2 is de projectorganisatie schematisch weergegeven.

Figuur 2: Schematische weergave van de projectorganisatie.

Stuurgroep

De stuurgroep is verantwoordelijk voor het tijdig opleveren van de Transitievisie Warmte. De stuurgroep verzorgt de bestuurlijke en politieke besluitvorming en zorgt dat producten tijdig worden vastgesteld.

Werkgroep

De werkgroep bestaat uit belangrijke (in- en externe) stakeholders die een rol spelen bij het opstellen van de Transitievisie. Binnen de werkgroep zijn de volgende personen verantwoordelijk voor de dagelijkse afstemming van acties en planning (kernteam):

- Regisseur Duurzaamheid
- Beleidsadviseur Duurzaamheid
- Adviseur Energietransitie (Sweco, projectleider)
- Adviseur Participatie (Sweco)
- Adviseur Energietransitie (Sweco)

De werkgroep komt periodiek bijeen om input te leveren en om de voortgang te bespreken. De samenstelling van de werkgroep kan wisselen naarmate het proces vordert. Binnen de werkgroep zijn Liander, OFW en het Waterschap de externe stakeholders die een rol vervullen in de totstandkoming van de TVW.

Het is aan het kernteam om de juiste mensen uit te nodigen voor de werkgroep, het proces te coördineren en de stuurgroep te voorzien van informatie

7 Besluitvormingstraject

De TVW is een belangrijk document dat beleidsbepalend is voor de gemeente en grote impact heeft op de inwoners. Het betrekken van de raad is om die reden essentieel. Ook dit Plan van Aanpak wordt om die reden ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De volgende stappen worden genomen in de besluitvorming:

Figuur 3: Bestuurlijke planning voor de vervolgfases

Planning	Omschrijving	Doelgroep
December 2020	Vaststellen Plan van Aanpak	College
Januari 2021	vaststellen Plan van Aanpak	Raad
Mei 2021	Raadsinformatieavond	Raad en college
Oktober 2021	Vaststellen TVW	College
November 2021	Vaststellen TVW	Raad